

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 617. Quinam à lege prohibeantur testari propter infamiam vel pœnas, quas incurrerunt ratione delictorum commissorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quaest. 617. Quinam à lege prohibentur testari propter infamiam vel poenâs, quas incurrerunt ratione delictorum commissorum.

1. Resp. Primò: non redditur quis inhabilis ad testandum ex infamia ob quodcunque aliud delictum. Abb. in rubric. de testam. post. n. 8. Bart. in cit. L. 15. cuius. de testa. Clar. l. c. q. 25. Molin. d. 137. apud de Lugo. l. c. num. 69. Covar. 3. var. c. 3. n. 8. Sed tunc tantum, quando expressè à lege est prohibitus testari propter hoc vel illud crimen. Clar. l. c.

2. Resp. Secundò: deportati, id est, à toto Imperio Romano ejeti, ita ut non tantum omnia bona amittant, sed etiam cessent esse cives Romani Imperii. Auth. relegatus. de interd. l. c. l. ejus. ff. qui testam. fac. poss. ubi etiam eorum testamenta ante deportationem facta infirmantur. quâ poenâ deportationis in defuetudinem abeunte, iisdem hodieum æquiparantur banniti, seu ab Imperatore vel Camera Imperiali scripti; quia & hic cessant esse cives Romani Imperii, & insuper pro ejusdem hostibus habentur. Gail. L. 2. de pace publ. c. 12. n. 3. & 5. Carpz. pr. crim. q. 140. n. 26. Lauterb. in ff. qui testam. fac. poss. §. 30. Secus tamen est de relegatis, qui non à toto Imperio, sed à certa aliqua provincia exulare coguntur. hi enim sicut non cessant esse cives Romani, nec jura aut bona sua amittunt juxta L. relegatus. ff. de interd. l. c. & relegat. ita potestate condendi testamenta gaudere pergunt. Reiffenst. h. t. n. 309. his relegatis similes esse dicens, qui ab aliquo Electore vel Principe Imperii suâ Provincia exulare coguntur. quod idem ait Lauterb. l. c. cum Carpz. l. c. n. 27. & Reulner, ir. de testam. p. 2. c. §. 2. num. 7. ex ea ratione, quod solum perdant illius Provincie statuta jura; cum tale bannum provinciale extra territorium bannientis nullum effectum habeat. Sic quoque de bannitis simpliciter (hoc est, qui in solo exilio, sive perpetuo, sive temporali, cui non est apposta poenâ mortis, condemnati) ait Clar. l. c. q. 19. n. 1. quod per hoc non reddantur intestabiles, etiam de bonis sitis intra territorium civitatis, à qua banniti, ex quacunque causa sint banniti. ita etiam, ut licet eorum bona, ut plerumq; sit, essent confiscata, possint tamen disponere de eo, quod post confiscationem acquisiverunt. Similiter damnatis ad operas publicas concedi solere factionem testamenti, & sic ex generali consuetudine observari testatur. Lauterb. l. c. §. 28. etsi alias servi poenâ, hoc est, damnati ad feirum, ad bestias, aut in metallum unâ cum amissa libertate & juribus civitatis, bonorumque publicatione amittebant potestatem condendi testamenta, ut Idem cum Bachov. ad Treutl. vol. 2. d. 10. th. 2. lit. H. Perez. in cod. h. t. n. 4. juxta l. 8. §. ff. qui testam. fac. poss. quæ servitus poenâ hodie sublata per Novell. 22. c. 1. uti & publicatio bonorum per Novell. 134. c. fin. quamvis dicta publicatio non in ipsorum, sed descendendum favorem sit restricta Novell. 17. c. 12. quibus jus hoc novissimum bona illa restituit, quæ jus ff. illis adimebat, & fisco addebatur. Lauterb. l. c. cum Carpz. pr. crim. q. 135. num. 20. & 21. Si tamen in perpetuum sunt condemnati, quia deportatis æquiparantur, & jus civitatis amittunt, consultum putat apud Lauterb. Stryck. ir. de cautel. testam. c. 3. §. 52. ut ad indulgentiam Principis recurrant, & ab eo gratiam condendi testamentum petant.

3. Resp. Tertio: excommunicati ob hæresim R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

aliudve delictum vel causam, quæ aliàs reddit intestabilem, utique prohibentur testamenta facere; ut AA. mox citandi & omnino communis; verum non tam ratione excommunicationis, quam delicti, ob quod excommunicati. De cæterò alios excommunicatos, etiam non toleratos, nullo jure atteri à factione testamenti, contra gl. in c. decernimus. de sent. excom. in 6. v. & testificando. & Albericum in L. 1. c. de hered. inst. num. 4. habet quoque communis, quam sequuntur Abb. in rubr. h. t. n. 5. Clar. l. c. q. 24. Valq. l. c. n. 69. Pirh. h. t. n. 25. Lauterb. l. c. §. 31.

4. Resp. Quarto: quamvis condemnatum ad perpetuos carceres, si laicus sit, prohiberi testari dicant Abb. l. c. post num. 4. vers. dubitatur. & Franc. in eand. rubr. de testam. vers. 12. etiam testans de communi apud Clar. l. c. q. 23. hic tamen probabilis censet, talem per hoc, saltem de Jure civili non reddi intestabilem.

5. Resp. Quintò: condemnatus ad mortem naturalem, quantum est de jure communi, testamentum condere nequit. Abb. l. c. num. 4. Clar. l. c. q. 21. num. 1. loquens tamen expressè de condemnato præsentem, ita ut statim post condemnationem facta executio, ex ea ratione, quod per condemnationem sit factus servus poenâ. Covar. in rubr. de testam. p. 3. num. 27. de Lugo. l. c. n. 72. expressè addens: etiam dum ejus bona confiscata non sunt. Pirh. h. t. n. 25. Lauterb. l. c. §. 29. juxta L. 8. §. fin. ff. qui testam. fac. poss. l. 6. §. 6. ff. de injust. rupt. testam. cum Carpz. & aliis testans hoc ipsum jure Novellarum immutatum non reperit. Exten-ditque hoc ipsum Clar. l. c. n. 2. ad eum, qui post condemnationem, antequam fiat executio, elapsus aufferit; ed quod adhuc maneat servus poenâ, & consequenter intestabilis. pro quo citat Abb. in rubr. de testam. n. 4. Aretin. in l. si quis post accusat. ff. de test. n. 3. ita tamen hoc ipsum intelligendo, ut procedat de territorio, in quo condemnatus, & quod ad bona sua intra illud. nisi tamen, ut idè, esset condemnatus pro delicto, pro quo jure communi debuisset ad mortem condemnari, & in processu servanda esset dispositio juris communis; ed quod in illo casu remaneat intestabilis ubique & semper quod ad omnia bona. Excipit è contra n. 3. illum, qui condemnatus ad mortem promeritum quidem, sed ad genus mortis à jure prohibita. v. g. veneni, mallei, præcipitii; ed quod, dum hujusmodi poenâ sunt jure prohibita, non possint aliquem constituere servum poenâ. De cæterò etiam testamentum, quod ante admissum crimini vel condemnationem fecit, sententiâ securâ & executioni datâ, evadit nullum & irritum juxta expressum textum cit. l. 8. Clar. l. c. Reiffenst. h. t. n. 205. qui etiam idem dicit de donatione ab iis facta mortis gratiâ juxta L. 78. de caus. mort. donat. excepta donatione facta conjugi juxta l. res. c. de donat. virum inter & conjug. nisi donans sit reus criminis læsæ majestatis. Ubi tamen ante condemnationem fecit testamentum accusatus; etiam in carcere detentus, & ante eam decessit, valeet testamentum juxta L. 9. ff. qui testam. fac. poss. idque etiam, dum innocens probari posset, & vel tædio vel impatientiâ sibi ipsi mortem consciverit, ut Lauterb. §. 19. cum Carpz. Idem est de eo, qui crimine capitali damnatus appellavit, & appellatione pendente fecit testamentum & decessit. L. 13. ff. qui test. fac. poss. Reiffenst. h. t. n. 307. Lauterb. l. c. idque etiam, ut Idem, licet appellatio non fuerit recepta. Nihilominus hodieum praxi communi & consuetudine ferè ubiq; obtinet, ut damnati ad ultimum

supplicium, dum eorum delictum tale, ob quod illorum bona non confiscantur, testamenta condant & hæredes instituant. Imol. *inc. ingrediensibus. h. t. n. 30. in fine.* Clar. *l. c.* qui etsi dicat se credere, quod talia testamenta de jure nihil valeant; addit tamen se putare, ab eâ consuetudine non recedendum, de hac observantia testatur Lauterb. *cit. §. 29.* eamque apud illum probant Carpz. *pr. crim. q. 135. n. 22.* Rich. *p. 1. decis. 75. n. 2. Sc.* quin non tantum consuetudine, sed & hodierno jure id illis concedi cum Saliceto in *Auth. sed hodie. c. de donat. inter vir. & mulier. n. 2.* docent plures, & tenere videntur Dian. *Tóm. 4. tr. 3. de casib. occurrent. temp. mort. citatis aliis.* de Lugo. *cit. n. 72. dum per cit. Auth. & Novell. 22. c. 8.* ob nullum amplius delictum quis efficiatur servus pœnæ, nec damnatum comitetur confiscatio bonorum, excepto crimine læsæ majestatis, attendenda tamen circa hæc statuta & consuetudo locorum, ut Laym. *L. 3. tr. 5. c. 3. n. 2.*

Quæst. 618. Quinam prohibeantur testari ob conditionem personæ citra respectum ad delictum aut pœnam.

1. Resp. Primò: mancipia seu servi propriè tales testamentum facere non possunt. *L. 16. §. 19. ff. qui testam. fac. poss. can. §. caus. 13. q. 2. & ibi gl. v. contradicat.* quæ tamen observat, eos in multis locis ex consuetudine relinquere saltem posse peculium, quod habent. Sed neque eorum testamentum factum tempore servitutis valet seu convalescit, etiam si postmodum liberi facti; quia factum à non habente legitimam voluntatem. de Lugo. *cit. d. 24. n. 65.* Imò neque factum tempore, quo revera liberi, ipsis id ignorantibus, vel de eo dubitantibus, Lugo. *ibid.* juxta *L. filiusfamilias. §. l. qui testamento domini. §. seq. ff. qui test. fac. poss.* Valeret tamen eorum testamentum ad pias causas, si verè liberi erant, dum faciebant illud. Idem cum Molin. *d. 137.* Dixi tamen: *servi propriè tales*: quales quia non sunt homines dicti propriè Leibigenæ (qui etsi in locis aliquibus durè tractentur, sunt tamen liberi & ingenui) præscindendo à quarundam patriarum consuetudine (de quibus videri potest Lauterb. *l. c. §. 25.*) testamenta facere possunt.

2. Resp. Secundò: capti ab hostibus etiam bello justo, in captivitate testamentum facere nequeunt. *L. 8. ff. qui testam. fac. poss. §. fin. Inst. quib. non est perm. Molin. de Lugo. ll. cit. Lauterb. §. 23.* eò quòd statim, ac capiuntur, fiunt servi capientium. Covar. *in relect. c. peccatum. p. 2. §. 11.* Neque convalescunt, iis postliminio à captivitate liberatis. *cit. l. 8. §. fin.* cum jus postliminii locum tantum habeat in iis, quæ existerunt ante captivitatem. Lauterb. *l. c.* Arg. *L. 19. ff. de capt. & postlim. revers.* His non obstante, quòd facti in captivitate ab illis codicilli valeant juxta *L. 12. §. 5. ff. eod.* Nam Captivus ante captivitatem testamentum fecit, quo confirmantur codicilli postea apud hostes facti. Lauterb. *§. 23.* Unde jam etiam valent eorum testamenta ante captivitatem facta, sive testator post recuperatam libertatem moriatur, sive adhuc existens in captivitate. de Lugo. *l. c.* Reiffenst. *h. t. n. 299.* juxta citata jura. Verumtamen dicta locum non habent in captivis, qui capiuntur in bello, etsi justissimo, gesto inter Christianos, quia hi non fiunt servi capientium, sed ingenuitatem retinentes, detinentur solummodo, usque dum per mutationem vel solutâ certâ pecuniâ dimittantur. *L. 21. §. 1. ff. de capt. & postlim. revers. & consequenter in*

ea captivitate constituti testamentum facere possunt. & licet contrarium dicatur à Lauterb. *§. 24.* & alijs de captis à Turcis & alijs Barbaris, plures tamen cum Covar. *l. c.* citante Abb. & Bartol. sentiunt, nec illos reipsa servos, etsi ab iis pro talibus habeantur, tractentur; eò quòd Turcæ similesque contra Christianos ex odio Christiani nominis bellum gerant injustum, è contra verò capti à Christianis Turcæ servi Christianorum efficiuntur, ut cum Schneidevvin *ad §. penult. Inst. de jur. person.* Reiffenst. *h. t. n. 301.* quia hi contra Turcæ bellum justum gerunt; tum etiam quia jure rationis utuntur, habendo captos infideles pro servis, qui Christianos pro talibus habent.

3. Resp. Tertio obfides (quales dicuntur, qui publicarum conventionum firmandarum causa ab una parte traduntur alteri parti pignoris loco) in tali statu testamentum facere prohibentur per *L. 31. ff. de jure fisci. §. L. 11. ff. qui testamentum facere poss.* nisi id iis specialiter permittatur. Lauterb. *§. 24.* etsi libertatem non amittant, nisi postquam à parte obfides dante pacta non servantur. Idem potiore jure dicendum de transfugis. Lauterb. *l. c.* quippe qui, etsi apud hostes non sint captivi, nec apud suos servi, justamen civitatis amittunt, *L. 14. ff. ex quib. caus. Maj. L. 17. §. 19. ff. de captiv. & postlim. revers.* & ut rei læsæ majestatis damnantur. *L. 3. §. 10. ff. de re milit.*

Quæst. 619. Peregrini an & qualiter testari possint.

1. Resp. Primò: tametsi olim apud Romanos peregrini prohibebantur testari. per. *L. 1. c. de hered. inst. & L. 17. §. 1. ff. de pœn.* quia exteri à Romanis habebantur quasi pro hostibus, ut apud Lauterb. *§. 26.* Grot. *de jur. belli & pacis L. 2. c. 6. in fin.* id tamen jure novo per Frideric. Imper. in *Auth. omnes peregrini. c. comm. de suces.* immutatum, licet etiam hodie in nonnullis locis, puta Hispania, Anglia, Italia, Gallia, teste Lauterb. *l. c.* peregrinis (exceptis tamen, qui in Gallica Academia Albo studiorum sunt inserti, ut apud eundem Rebuffus. Christianus) adempta facultas testandi; id tamen in Imperio & alibi locum non habet. Brunem. *ad cit. Auth. omnes peregr. num. 6.* Reuffner. *de testam. p. 2. c. 54. n. 3. Sc.* Sed liberè testari possunt, juxta limitationem tamen mox subjungendam.

2. Resp. Secundò: debent tamen peregrini servare solennitates locorum, ubi testamentum condunt. *L. 6. ff. de evict. L. 9. c. de testam.* valent tamen extra territorium seu locum habitationis in loco, ubi minor solennitas requiritur, quòd ad bona omnia ubicunque sita, licet ibidem facta non valissent. Gail. *L. 2. obs. 123.* Belfold. *p. 2. conf. 34. num. 8.* Carpz. *7. F. p. 3. c. 6. def. 12.* Sabelli. *sum. tr. v. testam. n. 22.* & alii quos citat & sequitur Lauterb. *§. 27.* item Delbene *de immunis. Eccles. c. 11. du. 1. sect. 7. num. 4.* Muller. *in struv. ad ff. qui testam. fac. poss. ib. 15. lit. y.* modò statutum non sit restrictum ad civis loci, & modo testator in fraudem juris patrii se non contulerit aliò, ubi minor solennitas requiritur. Lauterb. *l. c.* Unde etiam ex Mevio *ad jus Lubecens. p. 2. tit. 1. a. 16.* ait, jure Lubecensi testamentum in peregrinatione extra necessitatem factum non valere. uti etiam Strick. *tr. de cautel. testam. c. 15. §. n. 15.* negat testamentum extendi posse ad bona ejus loci, in quo testator est inhabilis.

Quæst.